

VDK BANK WIL VAN DUURZAAMHEID EEN TROEF MAKEN

‘Bij ons is de klant geen algoritme’

Vdk bank heeft de voorbije jaren als duurzame bank grote stappen vooruit gedaan. Sinds 2020 trekt Wouter Van Besien, oud-voorzitter van Groen, er mee de kar, als coördinator duurzaam en ethisch bankieren: “Duurzaamheid mag geen straf zijn.” PATRICK CLAERHOUT, FOTOGRAFIE EMY ELLEBOOG

De bank die de voorbije twee jaar de grootste vooruitgang geboekt heeft op het gebied van duurzaam bankieren is vdk bank. Ze moet enkel nog Triodos en NewB laten voorgaan, twee banken die ethisch bankieren als startpunt en missie hebben. Vdk bank heeft niet die specifieke achtergrond, maar bewijst dat je de omslag kunt maken. We zien bij vdk een duidelijke evolutie naar een geïntegreerde duurzaamheidsaanpak.” Aan het woord is niet een of andere pr-functionaris van vdk bank, maar Jozef Vandermeulen, inhoudelijk medewerker van Fairfin, een organisatie die de sociale en maatschappelijke impact van financiële instellingen bestudeert. In de BankWijzer, de tweejaarlijkse doorlichting die Fairfin maakt van het investeringsbeleid van de Belgische banken, is vdk bank opgerukt naar de derde plaats met een score van 69 op 100. Triodos en NewB doen net

iets beter, maar de score van de vier Belgische grootbanken blijft hangen tussen 45 en 55 op 100.

Vdk bank is een kleinere, lokaal verankerde bank, die vooral in Oost-Vlaanderen heel sterk staat. Haar roots liggen bij de christelijke ar-

‘Als basis voor een commerciële strategie is duurzaam zijn niet voldoende. ‘Kom naar ons, want wij zijn duurzaam’, dat werkt niet’

beidersbeweging in de regio Gent. Vanuit die sociale beweging is de bank de voorbije jaren almaar meer de klemtoon gaan leggen op haar duurzaamheidsbeleid, als differentiërende factor tegenover andere commerciële banken. In september 2020 werd de bekende groene

ex-politicus Wouter Van Besien aangetrokken als coördinator duurzaam en ethisch bankieren.

Is duurzaamheid een goed verkoopargument? Lok je er klanten mee?

WOUTER VAN BESIEN. “Als ik eerlijk ben: niet echt. Als basis voor een commerciële strategie is duurzaam zijn niet voldoende. ‘Kom naar ons, want wij zijn duurzaam’, dat werkt niet. Alles begint bij een goede bank te zijn, die goede producten en diensten biedt. Een bank die luistert naar haar klanten en hen adviseert en bijstaat.

“We hebben onderzoek laten uitvoeren, en daaruit blijkt dat veel mensen duurzaamheid belangrijk vinden. Alleen denken ze niet aan bedrijven of banken, als ze zeggen dat iets gedaan moeten worden aan de milieuverontreiniging of de klimaatverandering. Ze kijken naar ngo’s, burgerinitiatieven, politici enzovoort. Banken worden gewantouwd. We slepen een negatief imago van praatjesmakers en poenpakkers mee. Het grote publiek ziet ook niet in dat de ene bank de andere niet is.”

Hoe komt het dat mensen geen verband leggen tussen banken en een duurzame economie?

VAN BESIEN. “Omdat ze dat verband niet zien. De meeste mensen beseffen niet dat banken over een groot hefboom-effect beschikken. Banken kunnen door de kredieten die ze verstrekken, bepalen hoe een economie eruit ziet en hoe die evolueert. Daarvoor gebruiken ze het geld van de klanten, maar dat weten de meeste mensen niet. Daarom

Naar aanleiding van nieuwe Europese regels gaat Trends na hoe duurzaam de Belgische banken zijn en hoe je een duurzame instelling of investering onderscheidt van gewiekste marketing en reclame.

BIO

- Geboren in **1971** in Bonheiden
- **Licentiaat in de sociologie** (KU Leuven) en Master in developing area studies (University of Hull, VK)
- **1998-2001**: nationaal secretaris Chirojeugd Vlaanderen
- **2006-2012**: districtburgemeester Borgerhout
- **2009-2014**: voorzitter van Groen
- **2014-2019**: Vlaams Parlementslid
- **Sinds september 2020**: coördinator duurzaam en ethisch bankieren bij vdk bank

🗨️ WOUTER VAN BESIEN

“Het is niet omdat je een duurzaam product aanbiedt, dat je een duurzame bank bent.”

hebben wij onlangs een campagne gevoerd rond het thema ‘niet met mijn centjes’. Daarin leggen we uit dat banken het geld van hun klanten herinvesteren, en als je wilt dat het niet voor foute dingen gebruikt wordt, kun je bij vdk bank terecht.”

Dan lijkt het toch alsof u duurzaamheid wel degelijk als een verkoopargument uitspeelt.

VAN BESIEN. “Duurzaamheid zit in ons DNA. Vdk bank wil in al haar geledingen duurzaam zijn. Maar voor een consument is dat geen voldoende reden om van bank te veranderen. Daarom moet je als duurzame bank ook een kwaliteitsservice leveren. Klanten verwachten een bepaalde opbrengst of rendement voor hun spaargeld of hun beleggingen, en dat moet

je kunnen bieden. Duurzaamheid mag geen straf zijn. In die zin is het van groot belang dat vdk een full service retailbank is.”

Vandaag vertelt elke bank haar klanten dat ze duurzaam is. Dat is een geruststellende boodschap.

VAN BESIEN. “Vaak hebben ze het dan over één specifiek product, zoals hun duurzame beleggingsfondsen. Maar het is niet omdat je een duurzaam product aanbiedt, dat je een duurzame bank bent. Die partiële benadering is een veel gebruikte greenwashing-techniek. Je spreekt over je groene leningen en verzwijgt dat je ook nog veel niet-duurzame projecten financiert. Voor mij gaat duurzaam bankieren over hoe duurzaamheid als strategisch kader het beleid van de hele bank bepaalt. En dat is meer dan groene kredieten of

↑ **WOUTER VAN BESIEN**
“Kleinschaligheid is voor mij de natuurlijke habitat van duurzaamheid.”

duurzame fondsen aanbieden.”

De grootbanken voeren aan dat ze niet-duurzame bedrijven blijven financieren om hen te helpen de transitie te maken.

VAN BESIEN. “Het financieren van de transitie is belangrijk. Je moet bedrijven de kans geven de bocht te nemen. Maar dat betekent niet dat je bepaalde schadelijke sectoren niet kunt uitsluiten. Zo gaan wij te werk. Die bereidheid zie ik niet bij alle grootbanken. Nu goed, dat is een legitieme keuze. Je kunt als bank perfect alles financieren wat wettelijk toegelaten is. Vdk bank wil meer doen, wij vullen onze rol anders in.”

Wat komt er allemaal kijken bij duurzaam bankieren?

VAN BESIEN. “Er wordt weinig gesproken over inclusief bankieren. Wij willen een bank

zijn op maat van de mens. Klanten vinden menselijk contact belangrijk. En als ze cash willen afhalen aan het loket, of hun rekeninguittreksels printen aan de automaat, dan zorgen wij ervoor dat dat mogelijk blijft. Begin dit jaar lanceerden de regering en Febelfin de universele bankdienst, een dienstverleningspakket voor mensen die moeite hebben met de digitalisering. Onze standaardformule voldeed aan alle vereisten en is het goedkoopste pakket op de markt. Bij ons is de klant geen algoritme. Ik hoor bijna alle banken zeggen dat de digitalisering van hun systemen en processen de grootste uitdaging is. Volgens mij is inclusief bankieren de grootste uitdaging: hoe zorgen we ervoor dat alle mensen toegang blijven houden tot financiële diensten en financieel advies? Daarom openen wij ook nieuwe kantoren, zoals vorig jaar in Beringen.”

Hoe belangrijk is de lokale verankering van vdk bank?

VAN BESIEN. “Duurzaam bankieren impliceert dat je gericht bent op de reële en lokale economie. Dat betekent dat je het spaargeld hoofdzakelijk gebruikt voor kredietverstrekking en niet voor de opbouw van grote investeringsportefeuilles waarmee je kunt speculeren op de financiële markten. Je kunt maar een duurzame bank zijn als je je onafhankelijk opstelt van het grootkapitaal en het snelle winstbejag dat daarmee gepaard gaat. “Daarom is duurzaamheid voor mij gekoppeld aan schaal en eigendomsstructuur. Vdk bank heeft sociale organisaties als belangrijkste aandeelhoud-

der. Ik vind het niet verkeerd dat onze dividenden die richting uitgaan, en niet naar internationale financiële groepen of kapitaalkrachtige individuen. Als je groot en beursgenoteerd bent, wordt het moeilijker echt klantgericht te zijn en te blijven. Kleinschaligheid is voor mij de natuurlijke habitat van duurzaamheid.”

Welke duurzaamheidsinitiatieven heeft vdk bank het voorbije jaar genomen?

VAN BESIEN. “Onze code voor duurzaam en ethisch bankieren is strenger geworden. We hebben ons beleid rond herbeleggingen en kredietverlening aan professionele klanten aangescherpt. Zo sluiten we fossiele brandstoffen uit en hebben we onze portefeuille internationale overheidsobligaties aangepast aan onze ESG-criteria. We communiceren dat ook transparant. Op onze website vind je een lijst van de bedrijven en de organisaties waaraan we grote kredieten hebben toegekend. Binnenkort vind je er ook een overzicht van alle aandelen en overheidsobligaties die we in portefeuille hebben.”

Op het gebied van woonkredieten wilt u een tandje bijsteken, om de energierenovatie van woningen te versnellen.

VAN BESIEN. “Voor hypothe-cair krediet zetten we volop in op advies. Samen met June Energy hebben we een tool uitgewerkt, waarmee klanten gratis kunnen berekenen welke energie-investeringen voor hen interessant zijn. Voor elke oplossing – van zonnepanelen tot een warmtepomp – krijgen ze de investeringskosten, de

69
OP 100

scoort vdk bank in de BankWijzer, die de sociale en maatschappelijke impact van financiële instellingen meet.

besparing op hun energiefactuur, de bespaarde CO2-uitstoot, de terugverdientijd en het effect op het energielabel van hun woning.

“Tegen 2050 moeten alle woningen in Vlaanderen een A-label hebben. Dat betekent dat 100.000 woningen per jaar moeten worden gerenoveerd, maar dat gebeurt niet. Samen met de Bond Beter Leefmilieu hebben we een studie laten uitvoeren, waaruit blijkt dat 40 procent van de Vlamingen die energierenovatie van hun woning niet kan betalen. We willen mee die kar trekken, door financieringsoplossingen aan te bieden, want er is een versnelling van die renovatiebeweging nodig.”

Hoe zit het met uw aanbod beleggingsfondsen? Vdk beheert zelf geen beleggingsproducten of pensioenfondsen voor zijn klanten.

VAN BESIEN. “Dat klopt, maar we hebben wel een 100 procent duurzaam aanbod, waarbij wij als distributeur fungeren. De fondsen met een vdk-label volgen de standaarden van onze code voor duur-

zaam en ethisch bankieren. Voor de andere beleggingsfondsen geldt de regel dat ze in lijn moeten zijn met artikel 8 of 9 van de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) van de Europese Unie en het liefst ook het Towards Sustainability-label van Febelfin, en zo veel mogelijk in lijn met onze eigen code. Als binnen die producten conflicten met de vdk-code worden vastgesteld, gaat de bank in dialoog met de fondsbeheerder.”

Denkt u dat de nieuwe MiFID-regels, die banken verplichten te peilen naar de duurzaamheidsvoorkeur van hun klanten, iets in beweging zullen zetten?

VAN BESIEN. “Ja, maar ik ben er niet zeker van dat de gekozen volgorde de juiste is. Men legt de beslissing bij de consument, maar die is afhankelijk van de informatie die hij krijgt van de bank of de fondsbeheerder, die op zijn beurt afhankelijk is van de duurzaamheidsrapportering van bedrijven. Maar die ondernemingen weten niet precies wat onder de definitie van duurzaam valt en wat niet, want de EU-taxonomie ligt nog niet vast. Ik denk dat men beter boven aan de piramide begonnen was, met duidelijk de standaarden voor groene en duurzame investeringen te definiëren.” **i**

‘Je kunt maar een duurzame bank zijn als je je onafhankelijk opstelt van het grootkapitaal en het snelle winstbejag dat daarmee gepaard gaat’